

DEBRECZEN

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KOZGAZDÁSZATI HIRLAP.

A debreczeni és vidéki »függetlenségi párt« közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj: Négy hasábos papírral 5 kr. Nagyobb terjedelmű a többször...

„Nyitván” ben megjelent közelemből minden péntek 30 kr. Hirdetéseket felvételre a kiadó...

Kéziratokat vissza nem adnak.

Előfizetési árak: Helyben és postán küldve. Egy évre... 10 fr. — kr.

Egyes szám 5 kr. A lap szellemi részét illető minden közlemény: Nagy-batvan-utca, 1584. szám, Dincseky ház.

Előfizetési helyben: TELEGI K. LAJOS és IG. OSÁTHY KÁROLY könyvkereskedésben és a kiadótalálkozóban KUTASI IMRE könyvnyomdájában s postabüroók utján.

A német trónörökös.

(K. B.) Lehetséges, hogy mire e sorok napvilágot látnak, már akkor a fővárosi lapok, melyek a dolog természeténél fogva sokkal előbb értesülnek minderről, mint mi, gyász keretbe foglalva hozzák a német trónörökös nevét.

Németországban, mely számtalan apró tartományból nem oly régen lett egységes állammá, már ma is gyász uralkodik, a német trónörökös állapota miatt, kinek betegsége azonban nemcsak Németországot, hanem Európa nagy részét is izgalomban tartja.

A német trónörökös beteg, nagyon beteg. Torkában veszélyes daganat támadt, mely őt megfullással fenyegeti. Európa leg-híresebb orvosai tanácskoznak a felett, hogy mi tevők legyenek a beteggel? Vajjon végrehajtsák-e rajta a műtétet, mely esetleg segíteni fog a trónörökös torkában, de lehet, hogy meg is öli; — vagy pedig elhalasztják a műtétet, a gégefő-metszést, s így várják be a betegség további fejleményét?

Még azzal sincsenek tisztában, vajlon San-Rémóban maradjon továbbra is a trónörökös, vagy pedig térjen vissza (talán meghalni) a fővárosba, Berlinbe?!

Berlin, Berlin, büszke világ-város, diadal- emlékektől ragyogó fényes metropolis, mily nagy gyászba ejtett egyetlen ember betegsége!

Nyomasztó, kétségbeesett hangulat uralkodik a máskor zajos és vidám utcákban, az arczok elborultak, csak akkor nyernek némileg nyugodtabb kifejezést s némi derűt, ha San-Rémóból kedvezőbb hírek érkeznek.

A császári palotában még nagyobb a gyász, — a trónörökös anyját, az ősz császárnét ágyba döntötte fia betegségének híre, — az öreg császár, ki e századdal vőnt meg, nem mutogatja magát népe előtt déli órákban az ismeretes szegletablaknál, hanem visszavonulva magános szobájába, koronájára borulva keserű könnyeket hullat.

Sok izgalomnak volt kitéve hosszú élet-pályája alatt Vilmos császár, — de azon izgalom, mely a harcok zajában körülvette, nem is hasonlítható ahhoz, mely

most környékezi. Nem érdekli őt most egyéb, mint a San-Rémóból jövő táviratok.

Ezek pedig nagyon ellentmondók. Egy pillanatban vigaszt öntenek a sebzett atyai szívre, másik pillanatban pedig — balsorsjólátat jelentéseikkel — összeréznek azt. Egyik távirat azt mondja, hogy a katasztrófa minden pillanatban bekövetkezhetik, — a másik távirat szerint pedig a trónörökös állapota általánosságban kielégítő, pillanatnyi veszély nem forog fent, a betegség még évekig elhúzódhatik. Ki tudna e hírekből kiigazodni? Annyi bizonyos, hogy a legszomorubb valóság is megnyugtatóbb lenne, mint e kínzó bizonytalanság!

Büszke császár! Ki letiporad Ausztriát és Franciaországot, kinek sikerült a német egységet megalapítani, most láthatod, hogy a sors hatalma mellett mily parányi a te hatalmad, — most te is éppen úgy érzed, mint legutolsó alattvalód, az atyai szív fájdalmát!

De nemcsak a német császár, hanem a német nemzet is gyászol, még pedig őszintén.

Mert mi történik akkor, ha a német trónörökös sirba dönti e betegség, hová lesznek akkor az uralkodásához fűzött szép remények?

A német trónörökösötől remélte nemzete azt, hogy uralkodása alatt meg fog honosulni Németországban a valódi alkotmányosság, mely minden országnak támasza, talpköve, — mert tudva volt az a trónörökösötől, hogy nagyon megszerette Anglia szabad intézményeit s bizonyára szándéka volt azokat Németországban honosítani.

A trónörökös fia, a császár unokája még fiatal ember, szándékaival még a német nemzet nem ismerős, sőt ha ismerős volna se lehetne hozzá nagy bizalma, mert a fiatal ember elvei többnyire még nem igen vannak megjegezvedve, így azokat a környezőknél hajjantani lehet — Vilmos császár élete pedig nem nyulhat már sokáig, a trónörökös halála még inkább meg-rövidítené élete fonálát, így könnyen megtörténhetnék, hogy a német nemzet sorsa nem sokára egy tapasztalatlan ifjú kezébe jutna, — holott a német egység megszi-

lárditása végett erős kézre, tapasztalt főre van szüksége.

A német trónörökös sorsa valóban megindító. Oly közel állott a hatalom lépcsőjéhez, még sem érezte annak dicsőségét. Atyja minden fontosabb politikai ténykedésből kizárta a trónörökösöt, kinek éretti férfi létére be kellett érni annyi szerep, mennyi más államokban bármelyik közönséges hercegnek jut. Ő pedig tenni, alkotni vágyott, — de rágyát be nem tölthette, mint egy lelészó Prometheus. Ezményképeit nem valószínű, nemzetének javára mit sem tehet.

Mint katona kitüntetett bátorságát és hadvezéri tehetségét úgy az Ausztria, mint Franciaország ellen vívott harcokban, — de mindennek dacára a béke őszinte barátja volt. Tőle remélte Európa hogy az általános lefegyverkezést megkezdi s az óriási hadseregek tartásától, e lidércnyomástól, megszabadítja a nemzeteket. — Ki tudja, valószínű-e valaha eszméit?!

Csak Bismarck, a vas-ember nem lát-szik megindultnak. Az ő hatalma a trónörökös halálával még nagyobb lesz, — Bismarck nem is szentimentáliszkodik, hanem most is harcra gondol s e válságos időben megindította a pénzügyi harcot Oroszország ellen.

Ezzel kívánja üdvözölni a hatalmas orosz czárt Németországban!

A vagonhiány a magyar államvasutak vonalain még mindig tart, pedig a kereskedelmi világ köréből özönével érkeznek a porszok. Nagy váradról ma több gabonakereskedő azt írja lapunknak, hogy a m. k. államvasutak igazgatósága még az ősz elején 1500 vagon töltsön a római árnak. Ha a dolog csakugyan így állna, akkor nagyon is érthető a teherkocsihiány beállt hiány ép azon időszakban midőn gabona kereskedelmünk érdekei a nagy készletek gyors to vaszállítását követelik. A „Pl Lloyd,” erélyesen hangsúlyozza az aruforgalmi akadályokból származó károkat, sajnálatosnak mondja, hogy a magyar államvasutak forgalmi eszközei nem állhattak rendelkezésére a kereskedelmi és kiviteli forgalomnak és a döntő pillanatban.

A német trónörökös. A német császárt, kit a fia életét fenyegető veszély teljesen lesújtott, Vilmos herceg értesítette a lehető legkíméletesebben a trónörökös állapotáról. A császár rögtön meghagyta unokájának, hogy San-Rémoba utazzék. A mióta a

herceg ott van, majdnem minden órában sürgönyöz Berlinbe. Vilmos herceg neje is ismételve volt az azóta a császárról, hogy őt s megható volt a jelenet a találkozásánál. A császárné és a badeni nagyhercegnő szintén azon ohajukat fejezték ki, hogy a császár mellett lehessenek, s elviselni segítsek fájdalmát. — Az orvosok azonban ezt ellenézték mert a császárnak a legteljesebb nyugalomra van szüksége.

Kossuth Lajos nov. 1-sejéről levelet intézett a Közép-Bacska című topolyai lap szerkesztőjére, Krámer Rezső urhoz, feleletül egy általa nagy hazánkfiához intézett kérdésre. Egy nem rég elhunyt topolyai gazda irományai között ugyanis egy beszed följegyzését találták meg, melyet Kossuth Lajos 1849. kasszonyhava 15-én Orsovánál tőrdelben mondott volna. E beszed hitelessége tőrdelben intézett Krámer ur Kossuth Lajoshoz kérdést, a melyre nagy hazánkfia így válaszolt: „Turin, 22. Via dei Mille. Nov. 1. 1887. Uram! Szerkesztő Ur!

Vettem Nov. 1-i levelet, mely bizonyos bucsuszózatra vonatkozik, melyet állítólag én intéztem volna Hazánkhoz Orsován 1849. Augustusban, s mely így kezdődik: „Hazám! Magyarok hazája, Isten veled”, aztán Isten veledt mondta a „Magyarok fiatal királyának” is, s inti: ne feleddje, hogy nincs fején a Korona, mert én „azt viszem” stb.

Helyesen ítélt Ön Uram; midőn ez állítólagos bucsuszózatot mind tartalmánál fogva, mind az „Irataim” I. kötetének első lapján olvasható jegyzék folytán is feltétlenül költőnek tartja.

En megvallom, bámulatra méltó dolognak tartanám, ha akadna volna vagy akarna gondolkozó ember Magyarországon, a ki ama jegyzék olvasása nélkül is, feltehető vagy hihető rólam, hogy én oly tartalmu bucsuszózatra képes leheték.

De Ön megkíván általam erősített nézetében. Hát a meghatározottabb kijelentem, hogy az az egész bucsuszózat története, valami beteges fantáziák szüleménye: minden részletében költői, merő hazugság; egy rossz mese.

Sem azt, sem semmi más bucsuszózatot, nem mondtam sem Orsován, sem sehol másutt azon boldogtalan emléktől időben, midőn a hontalanság keserves utjára léptem, úgy, a mint Irataim előszavának első sorában megírva van.

Sokszor és sokat volt és van alkalmam tapasztalni, hogy a leghazontalanabb pletyka koholmányok mi könnyen találhatnak an-nyi hitelt, hogy még a történelemben is bejuttanak, hát minthogy abban a koholt beszédben a Koronáról is van szó annak hozzátételével, hogy én azt „viszem”, engedje meg Ön nekem ez alkalmat, annak kijelentésére felhasználnom, hogy én nem csak nem „vittem” a Koronát, hanem annak elviteléről, mint Orsova táján

A „DEBRECZEN” TÁRCZÁJA.

EMLEKEK.

A „Debreczen”-nek írta Lövey Ákára.*

I. Kis történet az emigrációból. [Jenny Lind.]

Most, midőn a hírneves Jenny Lind — az egykori svéd csalóányról szöla ak a lapok, ki nov. 3-án Londonban végző művészi dicsőséggel telet életet, eszembe jutott egy kis esemény, mely Jenny Lind nevével van összekötve.

A fölöttébb érdekes elbeszélő és társalgó, Kálóczy Lajos beszélte a 60-as évek elején, egy budapesti társaságban, a következőket.

Ugyan is Kálóczy Lajos egy magyar emigráns társával Londonban lakott éppen azon időben, midőn Jenny Lind ott énekelt, s aratta özönnel a babérokat. Egész London mámorban volt a ritka tehetségű svéd művésznő éneke folytán.

Kálóczy Lajos és társa, kinek a neve most nem jut eszembe, nagyon szerettek volna meghallgatni Jenny Lindet, hanem pénzök egészen fogyatékán volt, a mi különben nem vala ritkaság az emigránsok között, miután a Magyarországból hozzájuk küldendő pénznek, százelele retortán kellett keresztelnie mennie. És

* A nagyérdemű írónő, Michélet műveinek magyar fordítója, gróf Teleki Blanka nemes barát-nője és társa jónak és rossz sorsban, lapunkat tisztelte meg ez érdekes közleményekkel.

egy a kijelölt időre soha sem érkezhettek meg a várt pénz... Most is ilyen várakozásban voltak a mi emigránsaink.

Jenny Lindnek utolsó fellépte volt. Várni több napot nem lehet!

Az volt a kérdés, hogy vacsorájának-e vagy Jenny Lindet hallgassák meg?!

Ismert dolog, hogy Londonban nagyon drága az elemelés.

Kálóczy Lajosnak csak husz frankja volt, s éppen ennyi kellett a földszinti állóhelyert... Számot vetett magával, s a várt szellemi élvezet elébe tevé az evésnek. Lemondott a vacsoráról, csak hogy Jenny Lindet hallhassa!

Barátja nem volt ilyen hős. Ez inkább vacsorálui akart, habár ő is szeretett volna a világhírű művésznő énekeben gyönyörködni.

Kálóczy Lajost már az elhatározása is boldogította...

Déliután három órákor már a bejárás ajtónál volt, hogy első lehessen. Lázás türelmetlenséggel várta a megnyitást. Örvendett, hogy elseje azon roppant nagy, ugynevezett „quene”-nek, — fark — mely utána végtelen hosszúságban tömörült.

Végtere az ajtó megnyitult, s az egyszerre megmozdult tömeg, tola előre Kálóczyt, oly gyorsasággal, hogy alig állhatott a lábán... Egyszer csak azt vette észre, hogy rálokták a nagy dobra! Alig tudott feltápaszkodni. Többé onnan nem mozdulhatott se te se tova!...

A függöny fellebbent, kilép Jenny Lind harsogó tapsok között. Kálóczy csupa ful. El-

kezdődik az ének, de ugyanazon perczben hangzik a zene is, megütik a nagy dobot! Ez olyan volt a Kálóczy füleiben, mint valami menykőcsapás!! Nem hallott egyebet a nagy dobnál!...

Ezen kínos helyzetben kellett az egész hangversenyt végig várnia... A pokoli dobverés a füleiben, az őt folytonosan nyomó tömeg, s a nagy hőség miatt majd eltikadt. És miután a lelkesedés, mely előbb az éhséget is feledteté vele, most már nem adhatott erőt: feltámadt az éhség érzete is.

A hangverseny végeztével már ő tola a kimenőket, hogy minél hamarabb haza mehessen.

Szobájába érve, barátját a párolgó tea asztalánál találta, ki megszánya az elgyötört hangverseny hőst; megosztá vele vacsoráját.

Kálóczy minden kiállott szenvedés után se bánta meg, hogy volt a hangversenyben; mert ha nem is hallhatta, de még is látta Jenny Lindet!

Katalin aranyhaja.

— Te rémeti beszély. — Irta K. Tóth Kálmán. I. A luczerni mesternél.

— Ki vagy te! rivalt rá mérgesen hogy az én leányom arczképét a korcsában áruolod? Hol loptad ezt? Szólj mert különben...

Ekkor meglátta, hogy az ifjú fegyvertelen s megvetéssel folytatá: majd el is felejtetem magam, szólj s aztán előre, be a börtönbe, önök tanuim lesznek.

A szegény ifju reszketett; nem a főlelem-től mint inkább a szegénytől s attól a megvalasztatástól, mely őt érte. Alig hallhatóan dadogta: „Mester! isten ments, hogy én az ön leányát s az által őnt sérteni akartam volna.

En csak hivatásomnak voltam vak eszköze. A mi figyelmenet felkelti, a mi lelketem megragadja, azt akár tárgy, akár élő lény legyen is, önkénytelenül papírra vagy vászonra vetem... úgy jártam most is... a nélkül, hogy ösmerném a kisasszonyt.

— Hadd lássam azt az arczképet — szólt egy kissé engesztelődvé Klausz mester.

— Itt van, — szólt remegve az ifju — önnek átadom, mert most már tudom, hogy a kisasszonynak edes apja, de ezeknek az ifju uraknak oda nem adtam volna ezer tallérért sem, holott két nap óta állig volt a szállamban kéfalat kenyér.

S a megindulástól a kiállott lelki küzdelemtől megtörve, ajtalan rogyott le székekre.

A gyönyörlődést most számalom váltotta föl. Intettek a korcsmárosnak. Ez elősietett. Erős bort itatták az ifjuval, aztán midőn magához jött, rendeltettek számára tápláló levest, melyet az mohón irtított ki.

E közben Klausz mester a terem másik oldalán foglalt helyet egy asztal mellett; kibontotta az összegöngyölt papírtekercset. Nézte, nézte a képet... arczáról eltűnt a rideg komorság, az a harag, melyet az imént alig tudott türtöztetni, s foyvást csak ezt ismételte:

— A szent szűre! ez ifju művész! magam sem tudtam jobban... aztán egy félóra alatt... én három napig dolgoztam

elrejtéséről, még csak tudomásom sem volt. — A belügyminiszteriumra tartozott a dolog... s hírem, tudom nélkül történt, a mi történt. Egy másik beszéd is körözött az országban, melyet állítólag a kápolnai csataterén mondottam volna — az is költött beszéd, az is mese.

Van szerencsém Önt tiszteletteljesen üdvözölni.

Kossuth Lajos.

— A Wilson ügy egyre botrányosabbá válik. A parlamenti vizsgáló bizottság előtt olyan vádak emeltek Wilson ellen — melyek perbefogását kikerülhetetlenné teszik. Igen valószínű, hogy házmotázást fognak nála tartani s lefoglalják iratait még a pór megindítása előtt. A köztársaság elnökének vejről levén szó, képzelték, hogy az eset minő oriasí feltűnést kelt. Annál érdekesebb, hogy Grévy most sem akar lemondani s erre nézve hivatalos lapja a leghatározottabban fogalmazott nyilatkozatot közöl. Kétségkívül az elnök most is megvan győződve Wilson ártatlanságáról s arról, hogy a vádak a legotrombább tendenciával csak azért emelik, hogy őt az elnöki tisztéről való lemondásra kényszerítsék. Ennek az aljas presszionnak Grévy nem akar engedni s nyugodtan várja a törvényes tárgyalást. Ezt természetesen csak úgy teheti, ha meg van győződve, hogy a tárgyalás kifogja tünneti a felhozott vádak alaptalan voltát. Ha csak némileg is az ellenkezőt kellene tartania, bizonyára nem maradna meg állásán. Mindenesetre sajtószert, hogy a radikálisok vak szenvedélyvel támogatják a Grévy megbuktatására szőtt cselszöveget s nem veszik észre, hogy ezzel csak a monarchisták részére kapják ki a gesztenyét a parászból.

Páris, nov. 14. A rendjegyben a törvényszék D'Andlau tábornokot in contumaciam öt évi fogságra és 1000 frank pénzbírságra, a politikai jogok 10 évi elvesztésére, — Rattazzi asszonyt 13 havi fogságra és 2000 frank pénzbírságra, Baylet négy havi, Courteuil asszonyt 2 havi fogságra ítélte, Saint-Sauveur asszonyt felmentették.

— **Veregző huszártiszt** Vasárnap délelőtt 12 órakor az aradi főtéren véres eset történt. Bodnár József aradi ácssegéd a nevezett helyen az aszfalt szélén állott és beszélgetett több barátjával, mint minden vasárnap délelőtt. Kolowratnak huszárfőhadnagy, mint a szomorú esemény szemtanú állítja, sebes léptekkel haladt el az aszfalt szélén és az útjában álló Bodnár Józsefet meglökte s néhány durva kifejezéssel szidalmazta, hogy miért állja el az utat. Bodnár József a durva szavakra azt válaszolta: „Nekem is annyi jogom van az aszfalthoz, mint a főhadnagy urnak.” Kolowratnak főhadnagy ere kardot rántott és a szerencsétlen ácslegény fején a balhomlok domborulatán, egy nyolcz centiméternyi távolságra és csontig hatoló mély vágást ejtett; ezzel kardját visszadugta hüvelyébe és mintha semmi sem történt volna, haladt tovább útján anélkül, hogy valakinek az ott összecsuportosult nép közül bátorsága lett volna az ártatlannak kiöntött polgár véreért őt letartóztatni. A felháborodás nagy. Vizsgálat folyamatban van.

Delegáció

(Falk Miksa előterjesztése.)

Falk Miksa előadó hosszu beszédeben utal arra, milyen zavaros és nyugtalanító volt a helyzet a keleten még a delegációk mult évi ülészaka idején. Akkor a Kaulbars küldetés és a mingreliai herceg jelöltsége igen aktualissá tette a küldetés veszélyét s az egész orosz közvélemény sürgette Bulgáriá megválasztását.

(* L. tegnapi számunkat. Szerk.)

egy képen, ez pedig csak egy emlékezetből. Igazi tehetség! csak már itt ne történt volna, milyen botrány lesz ebből, az egész város pletykálni fog, de mily híven van eltalálva... hadd beszéljenek, ennek az ifjúnak jövője van, azt én mondom, Klausz. Csak itt ne történt volna! kiáltá újból haragosan s öklével az asztalra csapott.

Aztán közönyös hangon kiáltá oda az ifjuhoz: — Hallja! nekünk számadásunk van, magának velem kell jönnie, az ifju urak pedig fogadják meg jóakaratu tanácsomat, ha a Füssli Mátys sorsára nem akarnak jutni. Mi is lett abból a Füssliből, mondja meg csak ön Krüger? szót! a rótszakálluhoz fordulva.

Ez pedig egész odaadással válaszolta: „hát biz azt Klausz mester a más világra expedált!”

— Elég ebből ennyi — dörmögte kedvetlenséget szinlelve Klausz, most pedig utánam csavargó művész uram, majd elintézem otthon négyesem közt.

Az ifju, megerősödve a jól bevett adag ételtől s ártatlanságának érzetében, minden félelem nélkül követte a mestert.

— No ennek sem szeretnék a bőrében lenni, — sugta Krüger egyik czimborájának a fülebe, — majd meglássátok, vagy a füle, vagy egyik szeme ott marad Klausz mester házában vagy becsukja egy pár eszterdőre mert hát, magunk közt legyen mondvá, ez a csavargó művész még lehet ám az oszt-rákok kéme is... nem jó hírek szivárognak arról felől.

A mint az ajtóhoz értek, az ablakon egy aranyzóke fúrt fejecské tünt föl. Kedélyesen mosolygott, meglátva apja kíséretében az ifjut.

lását. Ma a helyzet gyökeresen változott s az orosz sajtó maga sem kíván többé ily szelős intézkedéseket.

Aztán így folytatja: Tavaly még igen tekintélyes politikai körökben Oroszországnak Bulgáriában valami kiváltságos állása, valami külön előjogi vannak, és én magam is kénytelen voltam akkori beszédemben ezen tévhit ellen küzdeni magából a szerződésből kimutatván, hogy az ott, a hol valamely hatalomra csakugyan külön jogot akart ruházni, mint pl. a mi monarchiánkra Bosznia és Hercegovinával szemben, ezt egyenesen és világosan kimondotta: mig Oroszországnak Bulgáriával szemben nemcsak hogy ilyen külön jogot nem adott, hanem éppen megfordítva, világosan megszabta a határidőt, a mely alatt az orosz csapatoknak Bulgáriából ki kellett vonulniok.

Vajon ma beszél-e valaki Oroszországnak ily külön jogairól és nincsen-e általános elismerve az, hogy Oroszország ott egy hátszalnyival több jogot nem igényelhet, mint a szerződő hatalmak bármelyike? Egy év előtt még a leghiggadtabb politikások sem tartották kizártnak annak lehetőségét, hogy a bolgár kérdés egy európai konfliktusra vezethetne és magunknak is, bármily fájdalmas volt ránk nézve ennek szüksége, tetemes áldozatokat kellett hoznunk, hogy minden eshetőségnek szemébe nézhessünk.

Ma nem mondható ugyan, hogy a béke megzavartásának eszméje teljesen el van hárvita, de ha ily veszély még létezik, ez az általános európai helyzetben találjuk okát: azonban, hogy a bolgár kérdés egymaga ily végetes fordulatú adhatna okot, ezt ma már senkisé is hiszi. A helyzet javulása, meg pedig főleg a mi monarchiánk helyzetének javulása, tehát nemcsak a diplomácia fellegóságában, hanem a közérzületben is tükröződik és az albizottság azt hiszi, hogy a közvéleménynek hü visszhangját szolgáltatja, midőn jelentésében ezen általános érzesnek kifejezést ad, de azután természetesen közel fekvő azon kérdés, vajjon kinek köszönhető ezen javulás, főleg pedig van-e érdeme és mennyi érdeme van ebben a mi külügyeink vezetésének?

Az tagadhatlan hogy az érdem első sorban magukat a bolgárokat illeti, a kik valóban bamulatra méltó ügyességgel, szívossággal és önmérsékkel szálltak szemben az őket fenyegető veszélyekkel. Ezen fiatal nemzet, mely alig szabadult fel az évszázadokon át nehezded elnyomatásokból, annak, hogy a szabadságra és önállóságra méltó és képes is, oly fényes tanubizonyosságait adta, melyek egész Európát meglepték és a külügyi albizottság ennél fogva ismét bizonyára találkozik a közvéleménnyel, midőn jelentésében kimondja, hogy a bolgár nemzet iránti rokonszenv, mely már tavaly is a magyar delegáció kebelében oly meleg szavakban nyilvánult, ma is változatlanul fennáll.

De a ki higgadtan szemléli a dolgokat, nem fogja tagadhatni, hogy a bolgároknak lelkesedése és kitartása egy maga nem lett volna elegendő az imént említett kedvező eredmények elérésére, ha nem tudják, hogy ezen erkölcsi tényezők csakugyan elégségesek is lesznek a győzelem biztosítására, ha attól kellett volna tartaniok, hogy ezen erkölcsi tényezőkkel szemben az ő szabadságuknak és önállóságuknak ellenségei anyagi erőszakhoz fognának nyulhatni, mert az anyagi erő teré a magára hagyott Bulgáriának küzdelme az aránytalanul hatalmasabb ellenféllel szemben kilitás nélküli lett volna; ez esetben pedig nem lett volna lehetetlen, sőt e miatt a bolgároknak még szemrehányást sem lehetett volna tenni, ha mindennek előtt az önfentartás ösztönét követik és a hatalmas ellenféllel al-

kudozásra és egyezkedésre lépnek, hogy önállóságuknak és szabadságuknak legalább egy részét megmentsék, mintsem hogy a törpe és az óriás közti reménytelen küzdelem által mindkettő megsemmisítésének tegyék ki magukat; ha tehát a bolgárok ezt nem tették, ha jogaik védelmében el nem lankadtak, ennek oka saját jellemök szilárdságán kívül kétség telenül az volt, hogy biztos tudomással bírtak arról, miszerint azon szerződések, melyek az ő jogaikat biztosítják, oly hatalmasak oltalma alatt is állanak, melyek a szerződések erőszakos megsértését meggátolni képesek és készek.

Ezen hatalmak sorában az első helyet kétségtelenül a mi monarchiánk foglalja el, mert ő az, mely a Balkán-felzúgaton történő dolgok által legközelebről érintetik; bármily óvatoss volt is külügyi kormányunk fellépése bármily gondosan kerülte is mindazt, a mi akármely más hatalomnak jogosult érdekeségét sérthette volna, bármily szigoruan tartózkodott is minden oly lépéstől, a mely saját politikáját az önzés színeben tüntethette volna, arra nézve még sem lehetett kétség sehol, hogy politikájának alapját a szerződések s csak is a szerződések képezik, tehát, hogy szigorú elhatározása a maga részéről híven ragaszkodni e szerződésekhez, de hogy azután azoknak tiszteletben tartását másoktól is a leg-erélyesebben követeli. Egy ily politikának következési keresztülvitele korántsem volt egészen könnyű.

Ugyanis nagyon közelfekvő volt a kísértés az irántunk Bulgáriában nyilvánuló rokon szentet és bizalmat oly befolyás érvényesítésére felhasználni, mely érdekeinknek kétség telenül javára vált, de a szerződések szerint bennünket megillető jogokunk határain túl ment volna. A bolgárok szívesen engedtek volna nekünk ily befolyást, de külügyi kormányunk éppen annyi lojalitással, mint önmegtartóztatással kitért ezen kísértés elől és egy percig sem engedte magát olyasmire ragadtatni, amit ha mások tesznek, meg nem bocsátható és el nem tartható tulkapásnak tekintett volna. Ez jótékony hatással volt a bolgárok magatartására is.

Meg voltak nyugtatva az iránt, hogy a meddig szerződésileg biztosított jogaik határain belül maradnak, semmi veszély nem fenyegeti őket, vagy ha fenyegetné, hatalmas oltalomra számíthatnak de hogy ez oltalom megszűnne azon percben, a midőn ezen határon túl akarának lépni. Ezen szempontokból kiindulva, az albizottság jogosultnak vélte magát kimondani és ennek kimondását a t. országos bizottságnak is ajánlani: hogy külügyi kormányunk magatartása a bolgár kérdésben lenyegesen hozzájárult a béke fenntartásához, hogy az éppen oly következetes, mint erélyes és ügyes volt és hogy már ezen okból is a külügy vezetése méltán tarthat igényt az országos bizottság elismerésére, de kormánynak a bolgár ügyekben követett ezen korrékt magatartása és a szerződésekhez való hí ragaszkodása egymaga talán még nem lett volna elégséges arra, hogy a béke megzavarásának még csak megkísérlése is elhárítsák. Egyike, vagy más-ika azon hatalmaknak, melyek a keleti, nevezetesen a bulgáriai ügyek en a miénkkel ellenkező irányt követnek, talán azzal kecsegtethette volna magát, hogy ha csak is velünk van dolga, még is megpróbálhatná politikájának akár anyagi erővel is érvényt szerezni.

Nem kételkedünk, hogy ezen remény teljesen hiuunk bizonyult volna, de külügyi kormányunk mégis tartozott monarchiánk népeinek azzal, hogy a mennyire emberileg lehetsé-

ges, egy ily mérkőzés megkísérlésének is elejét vegye, valamint azzal, hogy midőn oly érdekeknek megvédéséről van szó, melyek a miénk is, de nem kizárólag a miénk, hanem egész Európáé, ezen védelem terhei ne egyedül és kizárólag a mi vállainkra nehezedjenek. Külügyi kormányunk mind a két irányban megtette kötelességét és örömmel konstatáljuk, hogy törekvéseit mindkét irányban a kívánt siker koronázta.

HELYI HIREK.

* A vármegyéről. Hajduvármegye közigazgatási bizottsága t. e. tartotta rendes havi ülését. A z alispáni jelentése szerint a közbiztonsági állapotok október hónapban a vármegye területén megnyugtatók voltak. Tüzészet 8 jelentetett be, mindannyi kisebb terjedelmű volt. A hasznos házi állatok egészségi állapota kielégítőnek mondható. Ujabb fegyelmi ügy nem fordult elő. Közigazgatási ügy beérkezett 797 db, ebből elintéztetett 717 db, közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 203 db, ebből elintéztetést nyert 153 db. A házi penztár bevétele volt 42,046 frt 52 kr, kiadása 40012 frt 28 kr. — maradvány: 2034 frt 24 kr. A tisztii főorvos jelentése szerint tiszta derült nap volt októberban 6, borongós és változó 13, ködös 5, eset 11 napon összesen 72 m. m. csapadék. A hőmérő + 5 és — 20 C° közt ingadozott, a közép hőmérséklet + 9.4 C° volt. A légsúlymérő 7.45-től 774. m. m.-ig változott. Az egészségi állapot rosszabbra fordult. — A héveny-fertőző kórok közötti a vérheny és kanyaró uralkodott. Születetett 538 gyermek, meghalt 390 egyén így a szaporodás 148 főnyi. Rendkívüli haláleset 6 jelentetett be. — A kir. t. a f. el. ügyelő jelentése szerint a tanítóképző iskolába feljaro szamat véte tekintetbe — az iskolázatas jeles volt Csegen, Kabin, Nadudvaron, Szovaton és Vámos-Pércsen. — jó volt: Also-Józsán, Földesen, Mike-Pércsen, H.-Nánáson, P.-Ladányban, Sámsonban, Tégláson, — kielégítő volt H.-Hadházon, — elégséges volt: Bösörményben, Tetétlen, és Szoboszlón, — rossz volt: Egyeken, B. Ujvárosan, Felső-Józsán, és H.-Dorogon. — kir. mérnök jelentése szerint közmunka-váltásból befolyt 6431 frt 77 kr, melyből azonban Bösörmény város részére — vasuti kölcsönének törlesztésére — 1127 frt 31 kr visszautalványoztatott. Köz-munka váltás hátralékából leiratott 108 frt 85 kr. A kir. a. d. o. f. el. ügyelő jelentése szerint egyenes adó címén befolyt 103,606 frt 87 kr, — 20219 frt 02 krral több a megelőző év hason havinál. Hátralék: 563,100 frt 86 kr. Hadmentességi díj befolyt 3475 frt 96 kr, — 1679 frt 76 krral kevesebb a mult év hason havinál. Hátralék: 33,487 frt. A kir. főügyész jelentése szerint a h. bösörményi fogházban a létszám volt október végén 27 férfi és 8 nő. A rabok munkájából (kosár-kötés) befolyt 64 frt 82 kr. — Készletben van 150 db kosár. — A vármegyéről. A közigazgatási bizottsági tegnapi ülésén bezárólag a fegyelmi választmány tárgyalás alá vette Lichtenman Ignác vámos pércsi tanító ügyét. s azt akként intézte el, hogy nevezett tanító több rendbeli vétségéért tanítói állása elvesztésére itelte. Ezt követőleg pedig a másodikfokú erdei kihá. ási bíróság tartott ülést s e bíróság ekként alakult meg: Rásó Gyula elnök, Karap Mór és Lipovniczky Imre bírák Poyndr Dénes előadó. Ugyanaz nap delután az erdszeti albizottság számos tárgy felett ülésezett; ezek közül megemlítjük azt, hogy Bösörmény város, valamint az ottani Boda és Depauli erdei közbirtokosok erdőrendészeti kihágásért egyenként

Katalin a megszólalásig híven volt eltalálva — Apja és a leány csodálva csapták össze kezeiket, most már nem gunymosollyal nézte a szép leány az idegen művészt, de keek szemével halásan tekintett reá. — Erezte, hogy ez az ifju szívet, lelket lehelte az ő arcképeire. Klausz mester pedig őszinte méltanylattal szorítá meg kezét, s így szolt: — Ifju barátom, bárki legyen is ön bárhonnán került legyen is, az kétségtelen, hogy a művészet isteni szikrája lobog szívében. Maradjon nálam legyen segédem; most bízták rám a város ház termének kifestését. Ketten végezzük e munkát, ha ugyan ért a fresco-festéshez. — Abban még járatlan vagyok, — viszonzzá szerényen az ifju, de ha szives lesz utbaigazítását adni; az ajánlatot elfogadom hállás szívevel. — Nohát ebben megállapodtunk, szolt kezét nyujtva az idegennek, — sorsa engem igen érdekel, mondja el, hogyan került ide. — Szivesen, — válaszolt az ifju, — én magyar vagyok, nevem Kucepcky János. Apám Bazinban egyszerű takács Azt akarta, hogy én is ott töljek a szövőszék mellett, erőszakoltam magamra egy ideig, de elvégre is a szenvedély győzött. Folyvást festegtettem. Nem kárhoztatom szüleimet, ők az egyszerű emberek, rossz néven vették hanyagságomat s apám durván bánt velem. Ott hagytam szüleim házatam, kezembe vettem a vándorbotot, s egyik városból a másikba gyalogoltam, faragványaimmal arcképfestéssel tartva fenn magam; de mostanában nem volt keresetem, mert mindenki a háborúval van elfoglalva. (Folyt. köv.)

— Pompás tanulmányfő! — kiáltá kis kezeivel tapsolva.

E közben kinyílt az ajtó s a mester csaknem durván lökte be új ösmerőset az udvarba.

— Menjen előttem! — azon a lépcsőn, rivallt reá.

Az ifju szivdobogva haladt föl, midőn az ajtó kinyílt s a szép leány hangos hahotával fogadta a vendéget.

Az idegen művész mélyen elpirult. Ez a gunyos hahota mélyebben sértette, mint a mester durva bánásmódja. — Minő ellentét arca és viselkedése közt. — Arca oly szelid, mint angyalé lehet, mosolya oly bántó, mintha dermesztő északi szél volna.

— Katalin! — szolt most Klausz mester, nézd meg jól ez embert, hol találkozott vele?

Katalin ujra felkaczagott. Ez a kacaj ismét egy törzsúrás volt az ifju szíven.

— Már hogy én hol találkoztam e lovaggal, mondá gunnyal, még ezt kérdezheted tőlem, apám, talán az utcasarkon áldogált s nem volt aprópenzem.

— Nem kértém alamizsnát, kisasszony, válaszolt fejét büszkén fölemelve az ifju, bár ily ruhában lát is engem, koldus nem vagyok.

— Akkor hát valami idegen herceg, ki áruhában járja be az országot, mert kiejtése után itélve vem helvétá ön, viszonzá csipős gunnyal Katalin.

— Az sem, — felelt az idegen, — én csak vándorművész vagyok ki hazámat azért hagytam el, hogy művészetemnek eljék.

Ezalatt Klausz mester kibontotta a tekeresbe hajtogatott arcképet s leányá elé tartotta.

— Ez az én arcképe! — mondá Katalin, még pedig ugyan jól van találva, talán te lepetél meg e képpel, apám?

— Dehogyan én, azt bizony ez az uracska rajzolta volna ott a korcsmárban, a mint állítják. Ott aztán az ifju urak meg akarták volna tőle venni. — A korcsmáros átízent hozzám s épen akkor léptem be, mikor az árverés kezdődött. Nem is utótték többé a dobót. Ugy elpárologtak, mert bizonynyal hátuk lett volna a dob, de most már azt nyomozzuk, hol s mi or tülét ez ember előtt? Lányom! ne titkolózzál előttem!

— Ugyan, apám, hogy föltételezhetsz fölölem ilyesmit. Most látom először s igazán megfoghatlan előttem is az egész dolog mert ily híven eltalálni valakit...

— Ahoz művészi tehetség kívántatik, egészíté ki apja, — midőn tehát végeznek ez urral, először is meg kell kísérelnem, vajjon igazat beszél-e? Most én parancsolom, hogy leányomat rajzolja le; tud-e olajba festeni?

— Tudok, viszonzá az ifju önérzettel. — Menjünk a festőterembe, — szolt Klausz. — ön mindent készen talál, leányom tülne fog előtte. — Nem zavarja, ha én is ott leszek?

— Egyáltalában nem, s aztán ohajtom is, hogy a mester meggyőződjék arról, hogy bár mily szegény vagyok is, a festészetben talán megállom a helyem.

Bámulatos gyorsan végezte az előleges színrajzot. — Mivel a kép csak kis méretű volt, nem is kellett a kisasszonynak két óránál tovább ülnie. — A művészt magára hagyták. Bort s ételt maga Katalin talált be. A festőteremben rögtönöztek neki egy ágycat. Másnap délre jelenté, hogy a kép készen van.

elrejtéséről, még csak tudomásom sem volt. — A belügyminiszteriumra tartozott a dolog... s hírem, tudtom nélkül történt, a mi történt.

Egy másik beszéd is körözött az országban, melyet állítólag a kápolnai csataterén mondottam volna — az is költött beszéd, az is mese.

Van szerencsém Önt tiszteletteljesen üdvözölni.

Kossuth Lajos.

A Wilson ügy egyre botrányosabbá válik. A parlamenti vizsgáló bizottság előtt olyan vádak emeltek Wilson ellen — melyek perbefogását kikerülhetetlenül teszik. Igen valószínű, hogy házmotázást fogunk nála tartani s lefoglalják iratait még a pör megindítása előtt. A köztársaság elnökének vejeéről levén szó, képzelték, hogy az eset minő óriási feltűnést kelt. Annál érdekesebb, hogy Grévy most sem akar lemondani s erre nézve hivatalos lapja a leghatározottabban fogalmazott nyilatkozatot közöl. Kétségkívül az elnök most is megvan győződve Wilson ártatlanságáról s arról, hogy a vádak a legotrombább tendenciával csak azért emelik, hogy őt az elnöki tisztéről való lemondásra kényszerítsék. Ennek az aljas presszióknak Grévy nem akar engedni s nyugodtan várja a törvényes tárgyalást. Ezt természetesen csak úgy teheti, ha meg van győződve, hogy a tárgyalás kifogja tennet a felhozott vádak alaptalan voltát. Ha csak némileg is az ellenkezőt kellene tartania, bizonyára nem maradna meg állásán. Mindenesetre sajátságos, hogy a radikálisok vak szenvedéllyel támogatják a Grévy megbuktatására szőtt celszöveget s nem veszik észre, hogy ezzel csak a monarchisták részére kapják ki a gesztenyét a parázsból.

Páris, nov. 14. A rendjelügyben a törvényesek D'Andlau tábornokot in contumaciam öt évi fogságra és 1000 frank pénzbírságra, a politikai jogok 10 évi elvesztésére, — Rattazzi asszonyt 13 havi fogságra és 2000 frank pénzbírságra, Bayle négy havi, Courteuil asszonyt 2 havi fogságra ítélték, Saint-Sauveur asszonyt felmentették.

Vérenköz huszártiszt Vasárnap délután 12 órakor az aradi főtéren véres eset történt. Bodnár József aradi ácssegéd a nevezett helyen az szízfalt szélén állott és beszélgetett több barátjával, mint minden vasárnap délelőtt. Kolowratnik huszárőrnagy, mint a szomorú esemény szemtanú állítja, sebes léptekkel haladt el az szízfalt szélén és az utjában álló Bodnár Józsefet meglökte s néhány durva kitérésessel szidalmazta, hogy miért állja el az utat. Bodnár József a durva szavakra azt válaszolta: „Nekem is annyi jogom van az szízfalt, mint a főhadnagy urnak.” Kolowratnik főhadnagy ere kardot rántott és a szerencsétlen ácssegéd fején a balhomlok domborulatán, egy nyolc centiméternyi tátony és csontig hatoló mély vágást ejtett; ezzel kardját visszadugta hüvelyébe és mintha semmi sem történt volna, haladt tovább utján anélkül, hogy valakinek az ott összecsoportosult nép közül bátorsága lett volna az ártatlannal kiontott polgár véreit őt letartóztatni. A felháborodás nagy. Vizsgálat folyamatban van.

Delegáció

(Falk Miksa előterjesztése.)

Falk Miksa előadó hosszu beszédében utal arra, milyen zavaros és nyugtalanító volt a helyzet a keleten még a delegációk múlt évi ülészaka idején. Akkor a Kaulbars küldetése és a mingreliai herceg jelöltsége igen aktualitás tette a küldetés veszélyét s az egész orosz közvélemény sürgette Bulgária megszállását.

(* L. tegnapi számunkat. Szerk.)

egy képen, ez pedig csak egy emlékezetből. Igazi tehetség! csak már itt ne történt volna, milyen botrány lesz ebből, az egész város pletykálni fog, de mily híven van eltalálva... hadd beszéljenek, ennek az ifjúnak jövője van, azt én mondom, Klausz. Csak itt ne történt volna! kiáltja újból haragosan s öklével az asztalra csapott.

Aztán közönyös hangon kiáltja oda az ifjuhoz:

— Halj! nekünk számadásunk van, magának velem kell jönnie, az ifju urak pedig fogadják meg jóakaratu tanácsomat, ha a Füssli Mátys sorsára nem akarnak jutni. Mi is lett abból a Füssliből, mondja meg csak ön Krüger? szöli a rótszakálluhoz fordulva.

— Ez pedig egész odaadással válaszolta: „hát biz azt Klausz mester a más világra expedált.”

— Elég ebből ennyi — dörmögte kedvetlenséget szikelve Klausz, most pedig utánam csavarog művész uram, majd elintézem otthon négyszem közt.

Az ifju, megerősödve a jól bevett adag ételtől s ártatlanságának érzetében, minden félelem nélkül követte a mestert.

— No ennek sem szeretnék a bőrében lenni, — sugta Krüger egyik cimborájának a fülebe, — majd megláttátok, vagy a füle, vagy egyik szeme ott marad Klausz mester házában vagy becsukja egy pár eszterdóra mert hát, magunk közt legyen mondva, ez a csavargó művész még lehet ám az osztályok kéme is... nem jó hírek szívárognak arról felől.

A mint az ajtóhoz értek, az ablakon egy aranyszőke fűrt fejszke tűnt föl. Kedélyesen mosolygott, meglátva apja kíséretében az ifjut.

lását. Ma a helyzet gyökeresen változott s az orosz sajtó maga sem kíván többé ily szélső intézkedéseket.

Azután így folytatja: Tavaly még igen tekintélyes politikai körökben Oroszországnak Bulgáriában valami kiváltságos állása, valami külön előjogi vannak és én magam is kénytelen voltam akkori beszédemben ezen tévhit ellen küzdeni magából a szerződésből kimutatván, hogy az ott, a hol valamely hatalomra csakugyan külön jogot akart ruházni, mint pl. a mi monarchiánkra Bosznia és Hercegovinával szemben, ezt egyenesen és világosan kimondotta: míg Oroszországnak Bulgáriával szemben nemcsak ilyen külön jogot nem adott, hanem éppen megfordítva, világosan megszabta a határidőt, a mely alatt az orosz csapatoknak Bulgáriából ki kellett vonulniok.

Vajjon ma beszél-e valaki Oroszországnak ily külön jogairól és nincsen-e általános elismerve az, hogy Oroszország ott egy hátszalnyival több jogot nem igényelhet, mint a szerződő hatalmak bármelyike? Egy év előtt még a leghiggadtabb politikusok sem tartották kizártnak annak lehetőségét, hogy a bolgár kérdés egy európai konfliktusra vezethető és magunknak is, bármily fájdalmas volt ránk nézve ennek szüksége, tetemes áldozatokat kellett hoznunk, hogy minden eshetőségnek szemébe nézhessünk.

Ma nem mondható ugyan, hogy a béke megzavartásának eszméje teljesen el van hárvítva, de ha ily veszély még letezik, ez az általános európai helyzetben találjuk okát: azonban, hogy a bolgár kérdés egymaga ily végzetes fordulatra adhatna okot, ezt ma már senkiesem hiszi. A helyzet javulása, meg pedig főleg a mi monarchiánk helyzetének javulása, tehát nemcsak a diplomácia felfogásában, hanem a közérzületben is tükröződik és az albizottság azt hiszi, hogy a közvéleménynek hű visszhangját szolgáltatja, midőn jelentésében ezen általános érzesnek kifejezést ad, de azután természetesen közel fekvő azon kérdés, vajjon kinek köszönhető ezen javulás, főleg pedig van-e érdeme és mennyi érdeme van ebben a mi külügyünk vezetésének?

Az tagadhatlan hogy az érdem első sorban magukat a bolgárokat illeti, a kik valóban bámulatra méltó ügyességgel, szívóssággal és önmérsékkel szálltak szemben az őket fenyegető veszélyekkel. Ezen fiatal nemzet, mely alig szabadult fel az évszázadokon át nehezded elnyomatásokból, annak, hogy a szabadságra és önállóságra méltó és képes is, oly fényes tanubizonyságait adta, melyek egész Európát meglepték és a külügyi albizottság ennél fogva ismét bizonyára találkozik a közvéleménnyel, midőn jelentésében kimondja, hogy a bolgár nemzet iránti rokonszenv, mely már tavaly is a magyar delegáció kebelében oly meleg szavakban nyilvánult, ma is változatlanul fennáll.

De a ki higgadtan szemléli a dolgokat, nem fogja tagadhatni, hogy a bolgároknak lelkesedése és kitartása egy maga nem lett volna elegendő az imént említett kedvező eredmények elérésére, ha nem tudják, hogy ezen erkölcsi tényezők csakugyan elégségesek is lesznek a győzelem biztosítására, ha attól kellett volna tartaniok, hogy ezen erkölcsi tényezőkkel szemben az ő szabadságuknak és önállóságuknak ellenségei anyagi erőszakhoz fogának nyulhatni, mert az anyagi erő teret a magára hagyott Bulgáriának küzdelme az aránytalanul hatalmasabb ellenféllel szemben kilátás nélküli lett volna; ez esetben pedig nem lett volna lehetetlen, sőt e miatt a bolgároknak még szemrehányást sem lehetett volna tenni, ha mindennek előtt az önfentartás ösztönét követik és a hatalmas ellenféllel al-

kudozásra és egyezkedésre lépnek, hogy önállóságuknak és szabadságuknak legalább egy részét megmentsek, mintsem hogy a törpe és az óriás közti reménytelen küzdelem által mindkettő megsemmisítésének tegyék ki magukat; ha tehát a bolgárok ezt nem tették, ha jogaik védelmében el nem lankadtak, ennek oka saját jellemök szilárdságán kívül kétség-telenül az volt, hogy biztos tudomással bírtak arról, miszerint azon szerződések, melyek az ő jogaikat biztosítják, oly hatalmasak oltalma alatt is állanak, melyek a szerződések erőszakos megsértését meggátolni képesek és készek.

Ezen hatalmak sorában az első helyet kétségtelenül a mi monarchiánk foglalja el, mert ő az, mely a Balkán-félszigeten történő dolgok által legközelebből érintetik; bármily óvatos volt is külügyi kormányunk fellépése bármily gondosan kerülte is mindazt, a mi akármely más hatalomnak jogosult érdekenyességét sérthette volna, bármily szigorúan tartózkodott is minden oly lépéstől, a mely saját politikáját az önzés színében tüntethette volna, arra nézve még sem lehetett kétség sehol, hogy politikájának alapját a szerződések s csak is a szerződések képezik, tehát, hogy szigorú elhatározása a maga részéről híven ragaszkodni a szerződésekhez, de hogy azután azoknak tiszteletben tartását másoktól is a legerélyesebben követeli. Egy ily politikának következtetését kerestülvitele korántsem volt egészen könnyű.

Ugyanis nagyon közzelfekvő volt a kísértés az irántunk Bulgáriában nyilvánuló rokon szentet és bizalmat oly befolyás érvényesítésére felhasználni, mely érdekeinknek kétség-telenül javára vált, de a szerződések szerint bennünket megillető jogoknak határain túl ment volna. A bolgárok szívesen engedtek volna nekünk ily befolyást, de külügyi kormányunk éppen annyi lojalitással, mint önmegtartóztatással kitért ezen kísértés elől és egy percig sem engedte magát olyasmire ragadtatni, amit ha mások tesznek, meg nem bocsátható és el nem tartható tulkapásnak tekintett volna. Ez jótékony hatással volt a bolgárok magatartására is.

Meg voltak nyugtatva az iránt, hogy a meddig szerződésileg biztosított jogaik határain belül maradnak, semmi veszély nem fenyegeti őket, vagy ha fenyegetné, hatalmas oltalomra számíthatnak de hogy ez oltalom megszűnne azon percben, a midőn ezen határon túl akarának lépni. Ezen szempontokból kiindulva, az albizottság jogosultnak vélte magát kimondani és ennek kimondását a t. országos bizottságnak is ajánlani: hogy külügyi kormányunk maga, artása a bolgár kérdésben lenyegesen hozzájárult a béke fenntartásához, hogy az éppen oly következetes, mint erélyes és ügyes volt és hogy már ezen okból is a külügyek vezetése méltán tarthat igényt az országos bizottság elismerésére, de kormányunknak a bolgár ügyekben követett ezen korrek magatartása és a szerződésekhez való hű ragaszkodása egymaga talán még nem lett volna elégséges arra, hogy a béke megzavarásának még csak megkísérlése is elháríttassék. Egyike, vagy má-ikra azon hatalmaknak, melyek a keleti, nevezetesen a bulgáriai ügyek en a miénkel ellenkező irányt követnek, talán azzal kecsegtethette volna magát, hogy ha csak is velünk van dolga, még is megpróbálhatna politikájának akár anyagi erővel is érvényt szerezni.

Nem kételkedünk, hogy ezen remény teljesen hiúnak bizonyult volna, de külügyi kormányunk mégis tartozott monarchiánk népeinek azzal, hogy a mennyire emberileg lehetsé-

ges, egy ily mérkőzés megkísérlésének is elejét vegye, valamint azzal, hogy midőn oly érdekeknek megvédéséről van szó, melyek a miénk is, de nem kizárólag a miénk, hanem egész Európáé, ezen védelem terhei ne egyedül és kizárólag a mi vállainkra nehezedjenek. Külügyi kormányunk mind a két irányban megtette kötelességét és örömmel konstatáljuk, hogy törekvéseit mindkét irányban a kívánt siker koronázza.

HELYI HIREK.

* A vármegyéről. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága t. e. tartotta rendes havi ülését. Az a lispani jelentés szerint a közbiztonsági állapotok október hónapban a vármegye területén megannyitok voltak. Tüzészet 8 jelentetett be, mindannyi kisebb terjedelmű volt. A hasznos házi állatok egészségi állapota kielégítőnek mondható. Ujabb fegyelmi ügy nem fordult elő. Közigazgatási ügy beérkezett 797 db, ebből elintéztetett 717 db, közigazgatási bizottsági ügy beérkezett 203 db, ebből elintéztetést nyert 153 db. A házi penztár bevétele volt 42,046 frt 52 kr, kiadása 40012 frt 28 kr. — maradvány: 2034 frt 24 kr. A tisztii főorvos jelentése szerint tiszta derült nap volt októberban 6, borongós és változó 13, ködös 5, eset 11 napon összesen 72 m. m. csapadék. A hőmérő + 5 és -20 C° közt ingadozott, a közép hőmérséklet + 9,47 C° volt. A légsúlymérő 7,45-től 774. m. m.-ig változott. Az egészségi állapot rosszabbra fordult, — a héveny-fertőző kórok közti a vörheny és kanyaró uralkodott. Születetett 538 gyermek, meghalt 390 egyen egy a szaporodás 148 fónyi. Rendkívüli haláleset 6 jelenetett be. — A kir. t. a felügyelő jelentése szerint a tanítóképzés iskolába feljáró számát véve tekintetbe — az iskolázottas jeles volt Csegén, Kabán, Nadudvaron, Szovaton és Vámos-Pérsen, — jó volt: Also-Józsán, Földesen, Mike-Pérsen, H.-Nánáson, P.-Ladányban, Sámsonban, Tegláson, — kielégítő volt H.-Hadházon, — elégséges volt: Bözörmenyben, Tetetlen, és Szoboszon, — rossz volt: Egyeken, B. Ujvároson, Felső-Józsán, és H.-Dorogon. — kir. mérnök jelentése szerint közmunka-váltásból befolyt 6431 frt 77 kr, melyből azonban Bözörmeny város részére — vasuti kölcsönének törlesztésére — 1127 frt 31 kr visszautalványoztatott. Közmunka váltás hátuléből leiratott 108 frt 85 kr. A kir. a d. o. felügyelő jelentése szerint egyenes adó címén befolyt 103.606 frt 87 kr. — 20219 frt 02 krral több a megelőző éshon havinál. Hátulék: 563,100 frt 86 kr. Hadmentességi díj befolyt 3475 frt 96 kr. — 1679 frt 76 krral kevesebb a múlt év hason havinál. Hátulék: 38,487 frt. A kir. főügyész jelentése szerint a h. bözörmenyi fogházban a létszám volt okt. hó végén 27 férfi és 8 nő. A rabok munkájából (kosár-kötés) befolyt 64 frt 82 kr. — Készletben van 150 db kosár. — A vármegyéről. A közigazgatási bizottsági tegnapi ülésén bezárólag a fegyelmi választmány tárgyalás alá vette Lichtman Ignác vámos pércsi tamitó ügyét s azt akként intézte el, hogy nevezett tamitót több rendbeli vétségéért tamitói állása elvesztésére ítélté. Ezt követőleg pedig a másodikok erdei kihágási bíróság tartott ülést s e bíróság ekként alakult meg: Rásó Gyula elnök, Karap Mór és Lipovniczky Imre bírák Poyvár Dénés előadó. Ugyanaz nap delután az erdészeti albizottság számos tárgy felett ülésezett; ezek közül megemlítjük azt, hogy Bözörmeny város, valamint az ottani Boda és Depauli erdei közbirtokosságok erdőrendészeti kihágásért egyenként

— Pompás tanulmányfő! — kiáltá kis kezeivel tapsolva.

E közben kinyílt az ajtó s a mester csaknem durván lökte be új ösmerőset az udvarba.

— Menjen előttem! azon a lépcsőn, rivallt reá.

Az ifju szivdobogva haladt föl, midőn az ajtó kinyílt s a szép leány hangos lahotával fogadta a vendéget.

Az idegen művész mélyen elpirult. Ez a gunyos hahota mélyebben sértette, mint a mester durva bánásmódja. — Minő ellentét arca és viselkedése közt. — Arca oly szelid, mint a gyöngy, mosolya oly bántó, mintha dermesztő északi szél volna.

— Katalin! — szölt most Klausz mester, nézd meg jól ez embert, hol találkoztál vele?

Katalin újra felkaczagott. Ez a kacaj ismét egy törzsúrú volt az ifju szívében.

— Már hogy én hol találkoztam e lovaggal, mondá gunnyal, még ezt kérdezheted tőlem, apám, talán az utcasarkon áldogált s nem volt aprópénzem.

— Nem kértém alamizsnát, kisasszony, válaszolt fejét büszkén fölemelve az ifju, bár ily ruhában lát is engem, koldus nem vagyok.

— Akkor hát valami idegen herczeg, ki alruhában járja be az országot, mert kiejtése után itélve nem helvétá ön, viszonzá csipő gunnyal Katalin.

— Az sem, — felelt az idegen, — én csak vándorművész vagyok ki hazámat azért hagytam el, hogy művészetemnek éljek.

Ezalatt Klausz mester kibontotta a tekeresbe hajtogatott arczképet s leánya elé tartotta.

— Ez az én arczképem! mondá Katalin, még pedig ugyan jól van találva, talán te lepél meg e képpel, apám?

— Dehogyan én, azt bizony ez az uracska rajzolta volna ott a korcsmában, a mint állítják. Ott aztán az ifju urak meg akarták volna tőle venni. — A korcsmáros átintett hozzám s épen akkor léptem be, mikor az árverés kezdődött. Nem is ütöték többé a dobót. Ugy elpárologtak, mert bizonynyal hátuk lett volna a dob, de most már azt nyomozzuk, hol s mi or útél ez ember előtt? Lányom! ne titkolózzál előttem!

— Ugyan, apám, hogy feltételezhetsz fölölem ilyesmit. Most látom először s igazán megfoghatlan előttem is az egész dolog mert ily híven eltalálni valakit...

— Ahoz művészi tehetség kívántatik, egészíté ki apja, — midőn tehát végeznék ez urral, először is meg kell kísérlelnem, vajjon igazat beszél-e? Most én parancsolom, hogy leányomat rajzolja le; tud-e olajba festeni?

— Tudok, viszonzá az ifju önértzettel. — Menjünk a festőterembe, zölt Klausz. — ön mindent készen talál, leányom ülni fog előtte. — Nem zavarja, ha én is ott leszek?

— Egyáltalában nem, s aztán ohajtom is, hogy a mester meggyőződjék arról, hogy bármily szegény vagyok is, a festészetben talán megállok a helyet.

Bámulatos gyorsan végezte az előleges színrajzot. — Mivel a kép csak kis méretű volt, nem is kellett a kisasszonynak két óránál tovább ülnie. — A művészt magára hagyták. Fort s étel maga Katalin tált be. A festőteremben rögtönöztek neki egy ágyat. Másnap déle jelenté, hogy a kép készen van.

Katalin a megszólalásig híven volt eltalálva — Apja és a leány csodálva csapták össze kezeiket, most már nem gunyosolylyal nézte a szép leány az idegen művészt, de két szemével halásan tekintett reá. — Érezte, hogy ez az ifju szívet, lelket lehelté az ő arczképe. Klausz mester pedig észinte méltánylattal szorítá meg kezét, s így szölt:

— Ifju barátom, bárki legyen is ön bárhonnan került legyen is, az kétségtelen, hogy a művészet isteni szikrája lobog szívében. Maradjon nálam legyen segedem; most bíztak rám a városház termének kifestését. Ketten végezzük e munkát, ha ugyan ért a fresco-festéshez.

— Abban még járatlan vagyok, — viszonzá szerényen az ifju, de ha szives lesz utbaigazítást adni; az ajánlatot elfogodom hállással szívelem.

— Nohát ebben megállapodtunk, szölt kezét nyujtva az idegennek, — sorsa engem igen érdekel, mondja el, hogyan került ide.

— Szívesen, — válaszolt az ifju, — én magyar vagyok, nevem Kupeczky János. Apám Bazamban egyszerű takács Azt akarta, hogy én is ott üljek a szövészek mellett, erőszakoltam magamra egy ideig, de elvégre is a szenvedély győzött. Folyvást festegtettem. Nem kárhoztatom szüleimet, ők az egyszerű emberek, rossz néven vették hanyagságomat s apám durván bánt velem. Ott hagytam szüleim házatam, kezembe vettem a vándorbotot, s egyik városból a másikba gyalogoltam, faragványaimmal arczképfestéssel tartva fenn magamat; de mostanában nem volt keresetem, mert mindenki a háborúval van elfoglalva.

(Folyt. köv.)

50) — 50 forint pénzbírságban marasztaltattak. (Tegnap számunkból térszűke folytán folytán maradt ki.)

Id. BÁNKY ISTVAN Debreczen legty-pikusabb, legma-gyarosabb alakja nincs többé! Az országzserte ismert, városzserte tisztelt és becsült s általánosan „Bánky bácsi”-nak nevezett ősz hazafi elhunyt! E gyászbeszédet őszinte részvétet és bánatot kelt mindenfelől. — mert Bánky bácsit sokan ismerték, a kik pedig ismerték, azok szerették is. Emléke nem lesz mulandó, még évek múltán is sokáig fogják őt emlegetni. Ritka becsületessége, önzetlen hazafisága, szeretettel teljes szíve meg is érdemli ezt. Haláláig hivatott a függetlenségi eszmének, melyért a szabadság-harcz alatt ő is a nemzeti ügy védői közé állott. Sokszor térünk még vissza emlékére, ezuttal csakis e néhány szóval bucsuzunk el tiszta lelkétől. Valóban, benne igaz ember veszett el. A haláláról kiadott gyász-jelentés következőleg hangzik: Ifj. Bánky István, Ilonka leányával; Katalin, férjével Biky Károlylyal, Ilonka, Kornél és Andor gyermekeivel; Mária, férjével Vad Sándorral, Jolán, Margit és Ilonka gyermekeivel; Bánky Ferenc, mint testvére és gyermekei, számos rokonok nevében is fájdalomtól megtörve jelentik a jó apa, szerető nagy, após testvér és nagybátyja: Id. Bánky Istvánnak folyó hó 15-én esteli 10 órakor, életének 72-ik évében, pár heti szenvedés után történt elhunytát. Kedves halottunk földi részei folyó hó 17-én délután 2 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint egy malom-utca 786-ik sz. lakásán, a ref. nagytemplomban tartandó rövid ima után a Czegled utcai temetőbe fognak eltakarítani. Mely gyászos alkalomra bánatos szívekkel megfájdult munk osztályosait. Debreczen 1887. nov. 15. Örök béke lengjen, a drága hamvak felett!

* **Egyház.** Vályi Árpádot, Vályi János egyházkerületi főgondnok tehetséges fiát; Debreczen város függetlenségi pártja két ízben megviseltte azzal, hogy föllejtette képviselő jelöltjévé, — dacára annak, hogy e szándék nem sikerült. A jelölt személye iránti ragaszkodás nem szűnt meg Vályi Árpád iránt, a mit az is bizonyít, hogy a tisztelt ev. ref. egyházkerület által elrendelt viági tanácsbírói választás alkalmával a debreczeni ev. ref. egyház-tanács szavazatát Vályi Árpád-ra adta.

* **Színház** Tegnap este a színházat zsúfolásig megtöltötte publikum sereglettel össze, kedvelt komikusunk, Rónaszék Gusztávnak jutalomjátékára. A „Könnyelmű leány” (Bergfőle bécsi énekes bohóság) került színre s előre láthatuk, hogy Bergfőle darab Rónaszékével, Rónaszék darab Bergfőle a kaczagás egész özönével fog járni. Rónaszék el is követett minden tőle telhető mókat, a dal-dühönc ügyvédi iroda vezetőjének szerepében s kivált a szerződés-couplettek és szóhelyett zenéjleg kifejezett helyzetét után volt falrengető taps és eljén riadal. Ezt különben mondanunk sem kellett; a szép primadonna és az ügyes komikus nyerk a zsúfolt házakat Rónaszék és mellette pompás korszort is kapott az zsinór-padról. Tegnap este ugyan csak nevetni szándékoztunk és nem kritizálni, de azt megemlítjük, hogy a darab hatása meg élelkebb lett volna, ha Margó Czelia k. a. több temperamentummal bír s több kedélyt önt a „könyelmű leány” szerepébe. Csinos hangja és szerep ének-részeiben sem hagyta cserben, de sok jelenet (p. o. a emelet és földszint-couplettek) a szintelen játék miatt egészen kárba ment. A komikai részben Loesarekné, Zilahy Gyula és Dobó ügyeskedtek.

Rónaszék Gusztáv kitűnő komikusunk a tegnap esti jutalomjáték jövedelméből 190 ft jutott. Jubiláló színeszék Szath máry Árpád, a népszínház jeles komikusa és jellemzősége, a debreczeni közönség egykori kedvence, a mult heten egész csöndben ulte meg működése negyedszázados évfordulóját. Pályatársai közül ez alkalommal sokan megemlékeztek róla. A szabadkai „Thalia”-szövetkezet pl. hosszú borostyán-szipókás tájékpípával lepte meg, tokján az ajánlással. Bokod y A n t a l szinigazgató, ki legutóbb az Ara di Gerő társulatával volt nálunk szintén e napokban ünnepelt meg Selmezbányán 30 éves színészi pályájának jubileumát. Ez alkalommal a „Rongyszédő” cz. francia népdrama került színre, melyben az ünnepelt Jean apó szerepét játszotta.

Megfőrtent. A másodemeleti páholyok és zártzárak előtt levő folyosón sétáltat a rendőr. Egy hírlapíró, a ki korábban talált érkezni, unalomlombi társalgást kezd András bácsival. — Nos, rendőr ur, hát akad néha dolog a színházban? — Nem igen akad, kérem alásan; ezelőtt az új színpad építésénél a galibát, de most már azok is szépen viselik magukat.

Színházi műsor. Nov. 19-én és 20-án: „Mikádó”, új diszletekkel. 21-én „Egy könnyelmű leány.” 22-én Vedress Gyula jutalomjátéka 23. és 24-én „Eltévedt báránka” (ujdonság). — 25-én: „Endre és Johanna”. 26-án „Mikádó”. 27-én „Rokolyás bíró”, (ujdonság). * Thaly Kálmán és Beöthy Zsolt. Beöthy a pozsonyi városból zsúfolá-

sig megtelt nagy termében tartotta meg felolvasását. Ezt megelőzőleg a dalárda elénekte a himnuszot, a felolvasás után pedig a Szózatot. Beöthy előadása nagy tetszést aratott. Tiszteletére a „Zöldfőhöz” címzett vendéglőben bankett volt Thaly Kálmán elítette Beöthyt, mint tanítványát, akire büszke. Beöthy viszont Thalyt elítette, mint mestert a kitől első sorban kötelességerzetet tanult.

* **Halálozások** Nov. hó 6-tól nov. hó 12-ig meghaltak városunkban: Bartha? ref. keresztelesi fiu, görösk, Bundi Sándor 9 é. ref. tudóhurut, Ladányi Julianna 3 é. ref. veselő, Dézsy János 75 é. ref. szervi szivbaj, Szatmári Julianna 9 é. ref. vörheny, Nyilas Sándor 3¹/₂ é. ref. vörheny, Szilágyi Sándor 8 é. ref. vörheny, Varga Gábor 27 é. ref. hagymáz, Kozma János 60 é. ref. aggkór, Tóth Ferencz 36 é. ref. vízkór, özv. Guzmics Antalné 32 é. r. kath. szervi szivbaj, Zöld Erzsébet 15 h. ref. torokgyík, Szebenyi Mihály 46 é. ref. tüdőlob, Csonka Julianna 5 é. tudóhurut, Budaházy Eszter 15 é. ref. verhas, Tóth István 5 é. ref. bélhurut, Bör István 1 h. ref. bélhurut, Kovács? ref. halvaszülött leány, özv. Lőkovic Ignác, 55 é. zsidó gutatés, Grünbaum Herman 64 é. zsidó agylob, Simon Sándor 5 é. ref. roncsoló toroklob, Ismeretlen hulla körülbelül 1 hónapos Kovács Mihály 30 é. ref. tüdővész, Deak Andrásné 74 é. ref. aggkór, Tóth Lidia 23 é. ref. tüdővész, Budai Julianna 28 é. ref. öngyilkosság Nagy Krisztina, 7 h. r. kath. bélhurut, Berki Róza 5 é. r. kath. torokgyík, Czégyen Sándorné, 34 é. ref. bélhurut, özv. Vass József 59 é. ref. tüdőlob, Kiss Károly 60 é. ref. aggkór Szentimrei Eszter, 3 é. r. szervi szivbaj. — Elhunytak összes száma 32, ezek között 13 öt éven alóli gyermek van, tenát az elhunytak kisebb fele, a mi kivétel képen kedvező arány!

* **Kardos menyecske** Hajnalra járt az idő. A láthatáron az éj sötét burkját föllebbenteni kezdé a pirosujú Aurora. Egy kaveházban öt férfi ült egy asztal körül mely csendben csak néha hallatszott rööpke ajka ikről: „Csupasz”, „Besszer”, — „Blind”, stb. Nem voltak összeesküvők, hanem jámbor ferb listák, akik építve a Kuria ismeretes döntvényére, mely a ferbirlől levette a „tilos játék” átokszerű jellegét, jámbor ártatlanságban egymástól elakarták nyerni a pénz. Eppen na y zsinórt húzott be a játékosok egyike, mikor hirtelen feltáruzt az ajtó, belép egy karcsu erőteljes női alak, s anélkül, hogy jöreggelt volna, hatalmasan nyakon törli a nyérőt. Ez feltekint, rémülten fölkiált Fele-égem! zsebre gyűri az előtte heverő pénzt és eirohan. Az amon büszke megvetéssel tekint utána, aztán leirhatatlan graziavál pofon üt a bankárt, összekarmolja a „vorhand” arczát bele markol az osto hajába és a vizes flaskó tartalmával leönti az „utólsót”. Ez a kinek éppen „nyilatkozni” kellett volna, annyira meglepődött a váratlan reggeli köszöntön, hogy az asztal alá bujt. Használóan a többi vitéz is, akik nem láttak tanácsosnak a harezias del-növel kikezdeni Latván az ellenség megfutamodását, Homeros hőseinek módjára meg elő es harsány szóleposkolták őket, gaztan ha zafelé vette utját. Otthon már megérvé várta férje. Mondják, hogy a piszkafának volt jó dol-da. . . De vessünk fátyolt e családi drámára és zengjük el inkább a kaveház tulajdonosának bánatát, aki hazatérve, összetörve találta az üveget a lámpát és az ablakot. Beperele ezert a tettet, de nem mer kikezdeni a férfiverő menyecskevel.

* **Filoxera** Hajdúvármegyében e b e n. Hajdúvármegye közigazgatási bizottsága a filoxera által inficiálnak constalt kabai szőlőskertekre nevez Horvát Kálmán megyei bizottsági tagot s kabai gyógyszerész filoxera biztossá nevezte ki. P-Ladányon hasonlóképp filoxera jelenléte állapítatván, erről a bizottság értesíteni határozta a minisztériumot.

* **Egy esernyő.** Ott fekszik a rendőrbiztos szobában egy gyalulán asztalon, mel- lén sok mindenféle tárgy van felhalmozva: egy öngyilkos fűtülő zsidó kalapja, sipja, batyuja, egy koponya egy feszítő vas, az öngyilkos fotográfus kalapja, ősz kabátja, egy ézekegy szívű borbély-legény harmonikája (egy ideges ur vette el tőle, mert egész nap dumált vele a lakása alatt) s ezek társaságában ez az összetört, kilyukasztott felselyem esernyő. — Mi ez s Van ennek története? kérdeztem a biztos urat.

— Ah, van ám. Ez egy korpus delicti egy válopörhöz. — Dehog? — Mondja el ezt a törté- tetet. — Már jön a gazdája — felel a biztos s az ajtóra mutat, amelyen egy kurtalábú, örege s rendkívül mérges arczu úr lép be s odarohan a biztoshoz. — Itt van. Ez volt az esernyőben. Egy kis papiros rongy. Két szó van rá írva, ez: „Estere, Náci.” S ehez még a következőket kell tudni. Az esernyő a mérges öreg ur fiatal feleségéé. Reggel a boltban volt. A boltban a pudli mögött van egy feketebajszú főfősségéd Ennek neve Náci. Délben megtaláltatik az öreg férj által a Náci rövid, de velős nyilatkozata. Az esernyő összetörök a fiatal asszony pa- tyolat testén stb. stb. Ilyenek ezek a válopör- anyagok.

* **Vállalkozók** figyelmébe. A m. kir. államasutak igazgatósága az 1888 évben szükségelt papír és egyéb irodai any-

gok szállításának biztosítása czéljából pályáza- tot hirdetvén, figyelemzetnek mindazon vállal- kozók, kik ezen pályázatban résztvenni óhaj- tanak, hogy, ugy a pályázati feltételeket. mint az ide vonatkozó ajánlati mintát az alulirt ke- reskedelmi és iparkamara hivatalában (hatvan utca saját ház) a hivatalos órák alatt megte- kinthetik — Debreczen 1887 november 15. — A kereskedelmi és iparkamara.

* **Kinevezés.** A debreczeni kir. tör- vényszék elnöke Bakó József díjtalan jog- gyakornokot díjas joggyakornokká nevezte ki.

* **Az ártézi kut** furása vasárnap este ismét megkezdett. Eddig 285 méter mélységig haladtak, s e mélységben kékes- barna agyagot találtak.

* **Husárak** megállapítva s bejelentve 1887. évi nov. hó 16 tól 23-ig — 30 kr. Erdei Jánosnál morgó-utca 587. sz. alatt. 32 kr. Kolb Jakabnál pétéria utca 687 sz. alatt. 34 kr. Erdei Ferencznel Csapó-utca 240. sz. a., bárány-utca 2284. sz. a., 36 kr Rácz Györgynél Czegled utca 2599. sz. a. csapó- utca 10. sz. a. rózsater 10. sz. a., Szentesi Jánosnál róza ter 11. sz., Szt. Anna-utca 2267. sz. a. Erdei Jánosnál sas-utca 3. és 18. sz. a. Hatvan-utca 1517. sz. a., Balog Jánosnál Mester-utca 137. sz. alatt, Csapó- utca 4-6. sz. a., Kolb Jakabnál Mester utca 1113. szám a. rózsater 10. sz. a. — 44 kr a három izraelita szekében a piaczon. Minden többi bejel. 19 mészárszékben pedig 40 kr. Jegyzet: Magyar Gábor három szekében 1 kiló hus nyomtatek nélkül 8 krral drágább.

* **Piaczi árak.** 1887. november hó 15 én megtartott hetivásárról.

1 Mn Buza	6 50—6,20—6,00
1 „ Kétszeres	5 50—5,35—5 20
1 „ Rózsa	4 60—4 50—4 40
1 „ Árpát	4,60—4,50—4,40
1 „ Zab	4,80—4 70—4 60
1 „ Tengeri új	4,80—4,65—4 50
1 „ Köles	5,00—4,75—4 50
1 Zsák Burgonya	1,40
100 ¹ / ₂ Szalonna	44 00 43. — — 42 00
100 ¹ / ₂ Háj	44 00 43. — — 42 00

* **Időjárás**

Európában: A depressio (750) magyar és lengyel földeken egy-nyve kiterjednek a continens közepé nagy részére, a nagy lég- nyomás (761—763) délkeleten van. — Az idő részben változó részben borus, c-apadékkal, kissé növekedt hőmérséklettel.

Hazánkban: Délkeleties, részben észak- nyugatias helyenkint erős szelekkel, a hőmér- seket kissé nagyobb, a légnyomás mindenütt főleg nyugaton kisebb lett. Az idő változó az északnyugati nagyobb felben esővel, északon hóval délkeleten még száraz. Az e hó 13-án előrelépett változó idő boruló jellegűt ölt s egyelőre esős, enyhébb lesz.

Kilatas a jövő időre: Hazánkban: Többnyire borus, csapa- dékos, kissé enyhébb időt várhatni.

* **A z e n h á z i s z e r e m.** Górgó (Ma- gyarország) Tekintetes ur! Az ön kitűnő, Brandt R. gyógyszerész fele svájci labdaccai heves szidobogásból s nehez légzési bajom- ból teljesen kigyógyítottak, miért is ezennel halás köszönetemet nyilvánított. Nem mulaszt- hatom el e jeles háziszert másoknak is aján- lani. Magam pedi. a rendelet szerint tovább is használok. Teljes tisztelettel, Egermann Adolf vendéglős. Brandt R. gyógyszerész sváj- czi labdaccai a gyógyszerárakban kaphatók egy doboz ára 70 kr. De vedőjegyére (feher- kereszt virós mezőben) s Brandt R. nevalái rására figyelni kell.

* **Miért érzem magamat oly nyomorult- nak?** oly gyengeknek, oly bágyadnak? Miért van gyomorégésem, miért fáj minde. tagom, miért érzek kellemetlen savanykás izt szá- jamban? Miért van néha farkas étvágyam, s miért undorodom máskor minden tápláléktól? miért vagyok gyakran kedvtelen, buskomor és levert? miért félek gyakran képzel veszé- lyektől s rezzenek össze rögtön a legkisebb zajra s miért leszek oly izgatott, mintna nagy veszély fenyegetne? mi: jelentenek a tompa, rosszulletői kísért főfájások, a heves szidobogások, a lázas nyughatatlanság, az éjjeli izzadás, a nyugtalan alomtól megzavart alvás, mely felüldítő nyugalom helyett a leg' nehebb állomlatások borzalmait gyötör? A felelet mindezekre: ezek az emésztetlenség — dis- pepsia — kürtünetei, mely betegség csaknem minden emberi kórnak kezdete és előstája. Az emésztetlenség a gyomornedvek erőtlensé- géből és képt-lenségéből áll, midőn azok nem képesek a táplálékot a test fenntartására alkal- mas alakban feldolgozni. Leggyakrabban szabálytalan étrend vagy ézlszerűtlen táplál- kozás és szabadban való kellő mozgás hiánya folytán áll elő. Azonban előidézettik lelki fájdalmak, — rögtöni nagy szerencsétlenség- gek, — és lelki rázkódtatások által is, túlsá- gos szellemi vagy testi megerőtletések, házi vagy üzleti gondok, pénzülség stb. által nagyban elősegítettik kifejlődésében és sokszor elő is idéztetik. Ha a gyomor mindég ren- denben tartatnék, ugy a halál fiatal és öregek- re nézve egyaránt megszűnne ijesztő rém lenni, ellenben jó barátunk tekintetnk, ki egy boldogul s kellemesen eltöltött hosszú élet alkonyán látogatásával tiszteel meg. Az első ellenség, mely egészségünket s boldogságunkat alássa, mindig az emésztetlen- ség. Nincs tehát egyrő alán könnyebbülés, nincs szer, nincs gyógymód e betegség ellen? Min- dig ez a dispepsiában szenvedő szerencsétlenek kérdése. A mit használni kell, az egy oly gyógyszer, mely által a gyomor, belek, máj és vesék ismét rendbe hozatnak és az emés-

tési szervek működésükben gyorsan és hatáso- san támogattanak, és mely egyidejűleg az ideg- és izomrendszernek eredeti erejét vis- szaadja. Szerencsére létezik egy ily gyógyszer. Az orvosi találmányok történetében, mint az tizenkét évi alapos vizsgálat által beigazolta- tott, még nem találtott gyorsabban ható, bis- tosbab s oly kámulatos sikerek által kísért szer az emésztetlenség ellen, mint a **SHAKER EXTRACT**. Tíz évvel ezelőtt még Angliában is ismeretlen volt s ma már egész Európában egyedüli gyógyszer gyanánt használatik, az emésztetlenség gyógyítására. Azonkívül nagy mérvben el van terjedve Ázsia, Afrika és Amerika országában és számos nyilvános bi- zonyítvány valamint magán egyének, hivatal- nokok, katonák, bankárok, kereskedők, hajó- kapitányok, kézművesek, gazdák, ezek nejei és leányaitól egyhangulag bizonyítják ezen szer bámulatos hatását. Egy üveg ára 1 ft 25 kr. Egy doboz Seigel labdac 60 kr. Magyaror- szági főraktár Török József gyógyszerárában Budapest, király-utca 12. szám, a általa kapható Magyarország minden gyógyszerárában. Deb- reczenben Dr. Rothschnel V. Emil, Gölt Nándor és Balázs Ödönél.

Hazánk s a külföld.

— A volapük és Komócsy Józ- sef. A volapük társulat utolsó előadásán — az előadó tanár behatáron foglalkozott a saját terén szelöltetett tetellel hogy t. i. „Komó- csi csirke eszik — Pepi pipi pápi. Az elő- adó világosan bebizonyította, hogy ez a dolog csak kezdőtől érdehetett, már azért is, mert Komócsy nincs zabatosan körülírva (többen vannak D), a csirke bonctanilag nincsen megha- tározva (t. i. melyik részét eszi?) A volapük azonban már annyira fejlődött, hogy finom dis- tinkciókra teljesen alkalmas s így, ha Komó- csi például: a püspökfalat eszi ennek anali- zise a következő: Komócsi családjában a pátriarka, tehát: Pepi papa: a püspökfalat a csirkének szerves része, tehát: pipi popo; az evés művelet tehát: pápi; ennel fogva ez: „Komócsy a csirke püspökfalatját eszi” vola- pükül így hangzik: „Pepi papa pipi popo pápi.” — Azonban — ha ritkábban is — de megtörténhet, hogy Komócsy foglyot eszik. A foglyt tyuknemű madár, tehát pipi; de lövik, tehát: pu-pipi. Ilyen esetben a tétel ez: Pepi papa pu-pipi popo pápi. De a volapük finom- ságának koronája az hogy még a foglynak leduplázott voltát is ki lehet fejteni. így: Pepi papa pu-pu-pu popo pápi. Ha elgondoljuk, hogy ennek kifejezése az elő nyelvek bármelyi- kéu is mily hoszadalmas és körülményes önkénytelenül is felkiáltunk: eljen a vo- lapük!

— **Megszökött százados** Brassóbol jelentik. Kutkovszky József itt al- másodó h. százados városunkból megszö- kött. Szökése előtt családját előre küldte szülehez Hír szerint hivatalos éleket sik- kasztott, váltót hamisított és több tisztársát érzékenyen megkárosította. Az eset nagy szenacót keltett, mert Kutkovszkyt mindenki derék embernek ismerte.

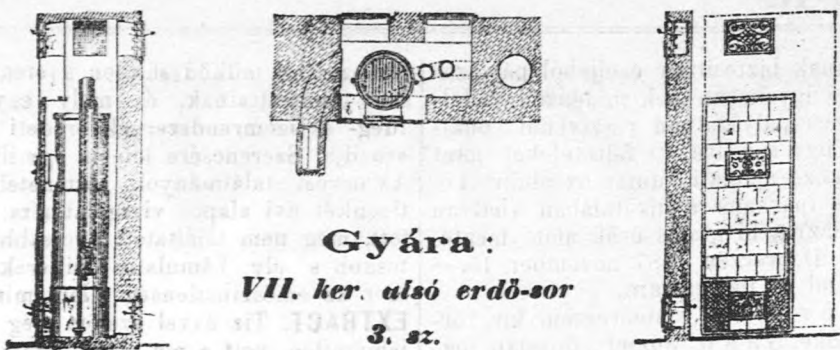
SZÉKESZTŐI POSTA
Zilahy Gyula, Wertheim József, Harangi József, Alszegei, Rónay Imre és Somogyi János urak czikkelt kö- zölni fogjuk, de most tárgyalomz forog felem! V. I. k. a. nak, helyben. Csáktornyai (dr. Filó) Lajos Szentesen lakik s ott keze- sett ügyvéd. Legteljeséssel fiatal költőknek egyike kitől önálló kötet is elent már meg, de ujabban keveset ír a lapokba.

Debr. Színház.
Holnap csütörtök, november 17-én:
Szövetségesek.
Francia vigjáték.
Felelős szerkesztő **Gáspár Imre**
Kindó **Kustai Imre**

Mindennemü
száj- és fogbajokat
kezel, valamint
odvas fogakat
és
fogtöveket
(tájdalom nélkül érzéketlenítés által)
távoit el

Dr. TIHANYI SAMUEL
rendelő óráiban (reg. 8—9 ig, d. u. 2—4 ig)

SWADLO FERENCZ BUDAPEST.

Gyára:

VII. ker. alsó erdő-sor
3. sz.

Ajánlja szabadalmazott, zajtalan, önmagukat felhúzó
zárredőnyeit
hullámszott aczellemezéből; továbbá szabadalmazott Blazicek- és Brecka-féle töltő és szel-
lőztetési

kályhák;

központi-fűtési berendezéseit.

Saját szabadalma szerint, egy vagy több helyiség számára; mely utóbbiak különösen új építm-
nyeknél iskoláknál, kórházaknál, stb. szellőztetéssel, vagy szellőtét és nélkül, igen célszerűen
alkalmazhatók.

Ajánlja továbbá valamennyi az építési szakmába

tartozó munkáit u. m. építési-, mű- és szerkezeti
lakatos munkáit, téglá és vakolat — felhúzó gépeit
kovácsolt vasból.

**Mintakartyák és költségve-
tesék, ingyen és bérmentve.**

Pilzeni kiviteli ászoksör

az első pilzeni részvény serfőződéből
Nagybani eladás hordókban és palackokban.

A palackok töltésénél használt okszerű töltésmód a szénsav legparányibb
vesztését kizárja, miáltal a sör minősége és tartóssága különös jónak bizonyult.
**Árjegyzékek ingyen és bérmentve, vidéki megrendelések telkiismeretesen
eszközöltenek.**

Főraktár: SCHLEINCZ KAROLY és Társainál

Budapestben, VIII. stáció-utca 47. sz.

Kapható Debreczenben: Kovács és Társainál Korona szálloda és Jónász L.
központi kávéházában.

Hajdúvármegye s Debreczen szab kir.
város főispánjától.

653
1887.

Pályázati hirdetmény.

Hajdúvármegye f. évi december
havi rendes közgyűlésén az árva-
széki elnöki állás fog választás ut-
ján betölteni, mely állás évi ezer-
négy száz (1400) forint fizetésből
és három száz (300) frt lakbérből
álló javadalommal van összekötve.

Felhívtnak az ezen állásra pá-
lyázni kívánók, hogy kellőleg fel-
szerelt kérvényeiket hozzám, mint
a kijelölő bizottság elnökéhez f. é.
decz. ötödik (5) napjának délutáni
6 órájáig annyival inkább benyúj-
sák, mert később érkező folya-
modványok tekintetbe vétetni nem
fognak.

Debreczen, 1887. okt. 27.

Gróf Degenfeld József.

7325
1887.

Árverési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város tanácsa
részéről közhírré tétetik, miszerint a
város tulajdonát képező szováti regále-
jog és a hozzá tartozó belső és külső
Lajda csapszék, husmérés, bolt és na-
dászdedési jog, a városház nagytermé-
ben folyó 1887 évi november 22-ik
napján d. e. 10 órakor nyilvános ár-
verésen, jövő 1888-ik évi január 1-től
három évre, vagyis az 1890-ik évi
december 31-ig terjedő időre, a város
számvévi hivatalánál megtekinthető fel-
számvevő mellett haszonbérba fog adni,
mirel az árverelni óhajtok azzal értesít-
tetnek, hogy 3615 forint kikiáltási ár-
10%-át bántpénzül az árverelő bizott-
ság kezéhez készpénzben letenni tar-
toznak.

Debreczen 1887 november 10.

A városi tanács.

ANTIQUARIUM

Alulírott ajánlja a n. é. közönség becses figyelmébe

antiquáriumát

olcsó és használt iskolai kézi úgy közhasznú és becsit
könyveit stb.

JUTÁNYOS ÁRBAN.

Minden az antiquariumhoz tartozó ilyenmü könyveket stb
darabszámra és tömegben
megvásárol a legmagasb árért.

Gimnáziumi tankönyveket minden időben vásárlók.

Tisztelettel:

HARMATHY PÁL,
antiquár.

Uzlethelyiség: Fűvészk-rt-utca.

Kegyelet a régiségnek

HASZNÁLT KÖNYVEK

KAVÉ, THEA stb.

3 PERCZ ALATT.

A ki legrövidebb, sem több mint 3 percznyi idő alatt, a taka-
ék-t fűhely mellőzésevel, ía és szén nélkül akar kávét, théát,
pecsenyét, tojást stb. készíteni, az rendelje meg az általam ter-
jesztett s minden államban szabadalmazott

**„GYORS” szesz-főző
készüléket.**

7 szabályozható lánggal, a legfinomabb kivitelben; minden asz-
talnak díszére válik, ép úgy czélszerű, mint kényelmes és olcsó,
mivel aig egy kánczár áru szesz használatával 9 findzára va-
ló kávét vagy théát lehet elkészíteni. Igen könnyen és veszély
nélkül kezelhető. **Bél nélkül! Füst és szag nélkül!**

Magánosok, családok, vendéglősök, kávéházak

részére valóban nélkülözhetlen.
1 elegáns gyors-főző-készülék 2 frt 50 kr.
Ugyanaz finom thea-kannával és ezüztöltött thea szűrővel 4 frt —
1 szalon gyorsfőző-készülék, elegáns thea-kannával és ezüztöltött szűz övel, salonok
és társaságok számára, használati utasítással 5 frt 50 kr.
A készülék olcsóságánál, szépségénél és könnyen kezelhetőségénél fogva, általános közkedvel-
ségnek örvend s avilág minden részébe nagy mennyiségben szállítatik.
Megrendelhető postautánvétellel vagy az összeg előzetes beiktatása mellett a **WIENER WAA-
RENHAUS** által
Wien

Carl Zelinka,

III. Hetzgasse 33.

90

419.

Az „ISTVÁN” gőzmalom társulat

ÁRJEGYZÉKE

helyben kötelezettség nélkül

és a f. é. április hó 18-án Budapestben tar-
tot általános magyar malom-gyűlésen
megállapított s f. évi június 1-én életbe
lépett eldási, fizetési és szállítási módo-
zatokra vonatkozó egyezmények szerint.

Készpénzfizetés mellett, szákkal együtt

AB. Asztali dara nagy és apró szemű	15 80
C. Szinte középszerű	14 80
O. Királyliszt	15 20
1. Lángliszt	14 80
2. Montliszt	14 40
3. Zsemlyeliszt 1-ső rendű	14 —
4. 2-od	13 60
5. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	13 20
6. Szinte 2-od	12 60
7. Közép kenyérliszt 1-ső	11 60
8. Szinte 2-od	10 60
8 1/2. Barna 1-ső	9 40
8 3/4. Szinte 2-od á 70 kg.	7 40
9. Lábliszt	70 " 5 60
10. Veres liszt	50 " —
11. Finom korpa szákkal.	50 " 3 40
12. Durva korpa szákkal á 50 kg	3 —

A finom és durva korpa árából ed-
dig engedélyezett 5% töli engedmény a
fennemlített egyezmény folyán júniu-
1-től fogva szüntén beszűnttetett.
Debreczen, 1887. szept. 4.

Cs. kir. szabadalmazott higieniai kérvénye

a száj és fogak ápolására
Dr. Faber C. M. orvostudoról,
a mexikói császár udvari orvosa, a besület-le-
gio lovagja.

Eucalyptus-szaj-eszencia

(jutalmazva 1878ban, Párisban)
kötönően hat a ragályok ellen, védszer a diphte-
rius ellen, nélkülözhetetlen mindennemű nyak-
fájdalomnál, a száj és gyomor rossz szaga el-
len, fogfájás ellen. A gyermekeknek gargizálás
végett az iskolába való menetel és kijövetel után
igen ajánlható. A szobák fertőtlenítésénél nel-
külözhetetlen. Egy pal czk ára 1 frt 20 kr. o. é.
Különleges szájszappan: „Puritas.”

Az egyetlen, mely az 1862-iki londoni kial-
lításon érdemmel tüntettetett ki, mivel a legal-
kausabb eszköz a fogak jó karban való t. r. tá-
sára nevé. Egy doboz ára 1 frt o. é.

Garantirozott Puritas-fogkefék

precsit hűkfából és vegyileg megedzett szőr-
ből 1 db. ára 50 kr.
Kaphatók: Debreczenben Gölti Nándor
gyógyszertárban, Miskolczon Dr. Szabó F., Dr.
Szabó C. gyógyszerésznél, Egerben Gollner Ló-
rinca gyógyszerésznél, Szécsényben Pokorny P.
gyógyszerésznél, Miskolczon Mahr Károly díz-
műkereskedésében, Kurucz J. gyógyszerésznél
Miskolcz Komka Kálmán fűszerkereskedő Szatmár.
Főraktár: Becs. I. Bauernmarkt 3.

**A LEGJOBB
GZIGARETTA PAPIR**

a valódi

LE HOUBLON

francia gyártmány.

Gawley és Henry-től Párisban.

Utazásoktól mindenkéi óvatik.

Ezen papiros Dr. Fohl J. J., Dr. Ludvig
E. Dr. Lippmann E. urnak,
a bécsi egyetem vezénytan tanárai által a legm-
gebben ajánlatik, még pedig kitűnő volta, s ha-
tározottan tökéletes tisztaságánál fogva, s mert
ehhez az egészségre nézve káros befolyással birt
semminemű anyag nincs vegyítve.

Legfinomabb angol, ana-
nász, jamaikai rumot, Csá-
szár keverék, Souchong, —
Peccó virág théát, — angol
theasüteményeket,

Francia és magyar pez-
gő borokat, finom francia
és magyar cognacot, vala-
mint

Ementhali, Grói, Par-
mai, Eidami, Imperial saj-
tokat, friss őszi Liptói juh-
turót,

Mocea, arany Jáva, Cuba
és Gyöngy kávét (minden
kávé-fajból kapható naponta,
azonnal frissen pergelve),

ajánl

Rickl József Zelmos
Debreczen.

**HAMBURG-AMERIKAI
POSTAHAJÓZÁSI RÉSZVÉNYTÁRSULAT**

Közvetlen postagőzhajozás
Hamburgból Newyorkba
minden szerdán és vásárnapon,
Hávrebol Newyorkba
minden kedden,
Stettinből Newyorkba
minden 14 nap alatt,
Hamburgból Nyugatindia
havonként háromszor,
Hamburgból Mexicoba
havonként egyszer.
A társaság postagőzhajói kitűnő ellátás mellett
mind a hajószobákban úgy a fődélközben
elhelyezett utazóknak is a legkedvezőbb
utazási alkalmat nyújtanak.
**Vezénylő megbizott Pragában Ven-
czeltér 15. sz.**

ELADÓ TAGOS BIRTOKOK.

Debreczentől 3 órányira, ujfehértói
állomástól 2 órányira 350 hold szükséges
gazdasági épületekkel 25,000 frt.

Ugyancsak Debreczenhez közel 612
magyarhold csupa tiszta szántóföld, ákác-
fával körül ültetve, melyből szerszám és
tízifa elég mennyiségbe kikerül, a tagba
béres lakások, kukorica göré, magtár,
ököristáló, nagy dohány pajta, a gulya
számára egy hosszú fasátor, regálé joggal
ára 65,000 forint, 25,000 forint különbözö
pénztintézekeknél, vevő átvállalhatja; eze-
ken kívül Szatmár, Ugocsa-, Bereg-,
Mármaros- és Szilágymegyékbe 54 he-
lyen különbözö terjedelmü birtokok 100,
280, 300, 400, 520, 650, 720, 900, 1000,
1500, 2000, 3000, 4500 holdanként az
épületek ráadásával 40 firtól 75 firtig,
hol és kinnél, megmondja

Pál János,
Szatmáron.